לקראת שבת

עלון שבועי ממשנתו ותורתו
של המקובל האלקי קדוש ישראל רבנו שלמה הלוי אלקבץ זיע"א
בעל ה"לכה דודי"

יו"ל ע"י
מוסדות
לכה דודי

עלון 56 • וישלח תשפ"ז

פני שבת נקבלה

חידושים על הפרשה ערוכים
בשפה ברורה מתורת רבינו זיע"א

וּבְנֵי יַעֲקֹב בָּאוּ מִן הַשָּׂדֶה כְּשָׁמְעָם וַיִּתְעַצְּבוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּחַר לָהֶם מְאֹד כִּי נְבָלָה עָשָׂה בְיִשְׂרָאֵל לִשְׁכַּב אֶת בַּת יַעֲקֹב וְכֵן לֹא יֵעָשֶׂה. (פרק לד פסוק ז)

ההבדל בין עצבון לכעס

לאחר ששמעו בני יעקב את אשר אירע לדינה אחותם עם שכם בן חמור, נאמר בתורה, ויתעצבו האנשים וייחר להם מאוד, כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא ייעשה.

ולכאורה יש להקשות בלשון הפסוק, מדוע נקטה התורה בשני ביטויים הנראים כסותרים זה את זה, ויתעצבו וייחר להם. שהרי עצבון הוא רגש פנימי של צער ודכדון, ואילו חרון אף הוא חיצוני - ביטוי לכעס ורצון לנקום. כיצד אפוא התקיימו בהם שני הרגשות הללו כאחד?

עוד יש להקשות על כפילות לשון הפסוק, לאחר שנאמר כי נבלה עשה בישראל, מוסיפה התורה ואומרת וכן לא ייעשה. לכאורה הדברים כפולים, שהרי אם נבלה עשה, מובן מאליו שמעשה כזה אינו יעשה?

העיצבון והכעס היו על שני בחינות של במעשה דינה

וביאר רבינו זיע"א, שיש הבדל יסודי בין עצבון לבין כעס. העצבון הוא רגש הנובע מעצם המציאות הכואבת, ואין הוא מסיבת העושה (כלומר האדם שעשה את המעשה) אלא מעצם המציאות שנוצרה. לעומתו, הכעס נובע מתרעומת על מעשהו של האדם העושה את המעשה שאינו ראוי ובכך פוגע בזולת.

וזהו שאמרה התורה, ויתעצבו האנשים כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב. עצם העובדה שדינה, בתו של יעקב אבינו זרע קודש, נפגעה במעשה כזה, הייתה סיבה לצער. אולם הכעס והחרון נבעו מן החלק השני שהכתוב אומר, וכן לא ייעשה, כלומר, מן העובדה ששכם עשה מעשה שאינו ראוי ופרץ גדר ע"ז היה הכעס והרצון לנקום.

לפי"ז אפשר ליישב מה שהוקשה מדוע הפסוק כופל את לשונו לאחר שאמר נבלה כזאת עשה בישראל חזר ואמר וכן לא יעשה הרי ברור שאם היא נבלה אז לא יעשה, אלא התשובה היא שהפסוק בא לומר שני סיבות האחד על העיצבון שזה נבע מעצם המציאות שנבלה כזאת נעשתה בישראל, והענייו השני זה הכעס על שכם עצמו שפרץ גדר ועל זה נאמר וכן לא יעשה כמו שיבאר להלן.

שתי בחינות במעשה דינה

כדי להעמיק בביאור הדברים, יש להתבונן בשתי הבחינות שהיו במעשה דינה. הבחינה הראשונה היא היותה בת יעקב, בת לעם ישראל, זרע קדוש ונבחר. ובחינה השנייה, מצד שהיא מהנערות אשר בארץ.

כלפי הבחינה הראשונה, היא בושה גדולה לאומה הישראלית אשר לקדושתם ימאסו הזנות מכל זולתם שהם האומות, וכלפי זה אין בזה חטא לשכם, כי אין על שכם להשגיח בבת יעקב, אבל דינה הייתה אצלו כשאר הנערות, ומזה יתעצבו האנשים כי על מזלם היתה תלונתם ולא על שכם שבאותה מידה יכל להיות אחרת.

וגם מצד הבחינה השנייה היה גנות אצלם, ולא המנהג לעשות כן עם שום נערה, וזה תלונתם על שכם שנעשה עם אחותם מה שלא יעשה עם הנערות אשר בארץ ההיא.

וזה נמצא שנדקדק בלשון הפסוק כי שני סוגי תרעומות היו לשבטים נגד שכם, האחד עצם מעשהו עם בת ישראל כי נבלה היא לישראל להיות עם איש ערל, ולכן הכתוב לא מזכיר לשון עינוי דוקא אלא לשון הפסוק "לשכב את בת יעקב" כלומר אפי' דרך נישואין הרי זה נבלה וגנות לישראל.

ואלו התרעומת השנייה היא תרועמת כללית שמקובלת על כל האומות ולא רק בייחס לישראל שעצם המעשה נעשה באונס ודבר כזה לא יעשה גם באומות העולם.

מדוע התעצבו ומדוע חרה להם

לפי זה מתבאר היטב דיוק לשון הפסוק. בתחילה נאמר, ויתעצבו האנשים כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב. התורה מתארת את הצער הפנימי שנבע מעצם הפגיעה בקדושת ישראל ובמעמדה של דינה כבת יעקב. זהו צער על עצם המציאות שנוצרה, ועל הפגיעה שיש בה לעם ישראל ובזה לא היה כעס נקודתי על שכם.

לאחר מכן נאמר, וייחר להם מאוד, כי וכן לא ייעשה. כאן מדובר כבר בתרעומת על שכם עצמו, שהרי גם לפי כללי ההתנהגות המקובלים על כלל האומות, מעשה כזה אינו ראוי ואינו מתקבל. על כך היה מקום לכעוס עליו ולבקש את נקמתם.

בדיבור אחד

דבר המערכת

יש להתבונן בעניין הברכות שקיבל יעקב אבינו, שהרי כפי שנתבאר, הברכות שניתנו ליעקב ולעשיו נוגעות לשני חלקי העולם, העולם הזה והעולם הבא, כאשר חלקו של עשיו הוא בעולם הזה, ואילו חלקו של יעקב הוא בעולם הרוחני ובעולם הבא. ואם כן, לכאורה מתעוררת תמיהה גדולה, מדוע יעקב קיבל גם את הברכות של העולם הזה, והרי לכאורה הן שייכות לעשיו, כפי שנקבע בחלוקת העולמות ביניהם?

אלא ודאי שאין הכוונה שיעקב ייטול את הברכות כדי להפוך את העולם הזה למרכז חייו, או כדי לקבל את חלקו של עשיו לעצמו. אדרבה, מטרת קבלת הברכות של העולם הזה זה בכדי לתת לו את הכלים בשביל העולם הבא שיכול לעבוד את ה' כראוי, ולכן הברכות, לא נועדו לשמש אותו לצורכי הנאות העולם, אלא להעמיד לרשותו את הכוחות והאמצעים לעבודת ה'. נמצא שכל כוחו של עשיו בברכות אינו ברכה חדשה ועצמאית, אלא הוא נכלל בתוך הברכה שניתנה ליעקב. כאשר יעקב משתמש בשפע העולם הזה לצורכי עצמו ולהנאותיו, הרי הוא כביכול משיב את אותו חלק לעשיו, אך כאשר הוא משתמש בו לצורך התורה ועבודת ה', השפע נשאר בידו ונעשה חלק מעבודתו הרוחנית.

על פי זה ניתן להבין גם את התנהגותו של יעקב בפרשת השבוע, כאשר נפגש עם עשיו. יעקב קורא לו אדוני, שולח לו מנחה ומשתדל לפייסו. ולכאורה הדבר תמוה ביותר, וכי ראוי שיעקב אבינו, בחיר האבות, יכניע את עצמו בפני עשיו הרשע?

אלא התשובה היא כן כיוון שכוחו של עשיו הוא בעולם הזה, הרי שמבחינת הכבוד והשררה הגשמיים אין ליעקב עניין להילחם עמו על כך. הכבוד בעולם הזה שייך לחלקו של עשיו, ואילו יעקב אינו מבקש את המעמד הזה לעצמו. ממילא אין טעם לצאת למלחמה על דבר שאינו תכליתו ואינו עיקר עניינו. יעקב מוכן להעניק לעשיו את הכבוד החיצוני ואת המנחה, משום שכל אלה שייכים לעולם הזה, ואילו הוא מבקש לשמור על חלקו האמיתי, שהוא העולם הרוחני ועבודת ה', ואילו הכבוד הפנימי והאמיתי לא שייך בעולם הזה זה שמור לעולם הבא.

על פי זה ניתן לבאר גם את דברי יעקב כאשר התכונן למפגש עם עשיו. נאמר, קטונתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך, ובהמשך נאמר, ויירא יעקב מאוד וייצר לו. רש"י מבאר שיעקב חשש שמא יגרום החטא. אולם לכאורה יש להבין, הרי עשיו הוא הרשע, ויעקב אבינו גדול הדור, ואם כן כיצד ייתכן שיעקב יחשוש מפניו, הרי גם אם נתמעטו זכויותיו עדיין זה יותר מעשיו אם כן למה לא יוכל לגבור עליו?

אלא שלפי המבואר הדברים מובנים היטב. יעקב ועשיו אינם נמדדים באותו מישור. עשיו שייך לעולם הזה, ושם נמצאת אחיזתו וכוחו, ואילו יעקב שייך לעולם הרוחני, וכל אחיזתו בעולם הזה נובעת מכוח זכויותיו ומעלתו הרוחנית. לכן, כאשר יעקב חושש שמא גרם החטא ונתמעטו זכויותיו, אין כוונתו רק לחשש כללי שמא יפסיד במלחמה, אלא לחשש עמוק יותר. כל עוד הוא עומד במדרגתו הרוחנית, יש לו כוח וזכות לעמוד מול עשיו ואף להחזיק בשפע העולם הזה לצורך עבודת ה'. אולם אם נתמעטו זכויותיו, עלולה להיחלש אחיזתו גם בעולם הזה, ואז עשיו חוזר ותופס את חלקו הטבעי וממילא גם ינצח במלחמה.

שיר דברי

עיונים וביאורים
בפיוט הנשגב
"לכה דודי"

ישיש עליך אלוקיך כמשוש חתן על כלה:

עצבות וקליפות החומר מעכב שמחת הנשמה בעשיית המצוה, לכך עצה יעוצה (בפ' בהר) ושבתה הארץ שבת לה', הכוונה שיעשה נייחא ושביתה לארץ שהוא החומר והגוף, לשמוח בשמחה מגשמיי, ועל ידי זה תוכל הנשמה לשמוח ברוחניי, וזהו שבת לה', כי שני בחינות אלו צריך לעשותן בשבת, כמו ששמעתי ממורי זלה"ה ביאור פסוק ושמרו בני ישראל את השבת והבן:

(בעל שם טוב פר' כי תשא)

השמיענו א-ל המיוחד

מצווה בפרשה מקורותיה
וטעמיה בשפה ברורה

אבל באמת הוא מלאך

מהפסוק (במלאכי ב' ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא, דורשים חז"ל (מועד קטן יז), אם דומה הרב למלאך ה' - יבקשו תורה מפיו. ואם לאו - אל יבקשו תורה מפיו.

יש מושג שבן אדם מסתובב ביננו והוא באמת דומה למלאך, וחז"ל (חגיגה טז.) אומרים לנו שבאמת כל אדם יש לו דמיון למלאכים, 'ששה דברים נאמרו בבני אדם, שלשה כמלאכי השרת, שלשה כבהמה. שלשה כמלאכי השרת: יש להם דעת כמלאכי השרת, ומהלכין בקומה זקופה כמלאכי השרת, ומספרים בלשון הקדש כמלאכי השרת'.

מה זה מלאך – מלאך זה שליח, וישלח מלאך ויצאנו ממצרים – הכוונה למשה רבינו.

מלאך הוא שליח של ה' בעולם, כל הבריאה פועלת מכוח המלאכים שה' שולח להוציא את שליחותו לפועל () וחזקה על שליח שעושה שליחותו, מלאכים אין לה בחירה – מה שהם נצטוו לעשות זה מה שהם עושים בסופו של דבר.

לעומת זאת האדם יש לו בחירה חופשית, לבחור אם כן לעשות את מה שנצטווה או לא.

אדם יכול להפוך להיות מלאך כשהוא מבטל את כוח הבחירה שלו, כשנהיה לו ברור בכל נקודה ונקודה בעבודת ה', שהוא עושה את מה שצריך לעשות כשליח ה' בעולם, וכשאדם מגיע למקום שעבודת ה' שלו זה כבר מעל הבחירה שלו, רק הוא מרגיש לגמרי שליח של ה' הוא ממש דומה למלאך, כי כל כולו שליח של ה' בעולם – בלי שום אינטרסים אישיים.

יש דילמא קשה אצל בני אדם, מצד אחד אם רוצה להחצין את כוח הבחירה שלו ולמלא את היעוד שלו, הוא חייב לממש את הכישרונות שניתנו לו, ואם כן הוא נכנס למקום של 'עשות' כביכול הוא פועל ועושה מוכח עצמו.

מצד שני אדם שלא ינסה לממש את יכולותיו ואת כישורונותיו גם מועל בתפקידו כי הרי ה' נתן לך כוחות לממש אותם ולהאיר את העולם.

אם כן איפוה הנוסחא המדויקת היא, שאדם יפנים שהוא שליח – מלאך קטן שנשלח לעולם למלאות את שליחותו של ה', ולשם כך נתן לו ה' את הארגז עם כל הכלים הנצרכים למימוש שליחותו.

כשנשיא ארה"ב שולח שני שליחים, שליח הנשיא לעניני שלום במזרח התיכון, ושליח הנשיא לעניני רוסיה, אין אחד מהם מתגאה על השני כי שניהם שליחים של אותו נשיא, כל אחד לשליחות אחרת עם ארגז כלים אחר למימוש השליחות.

וברגע שאחד מהשליחים יתחיל להתגאות – בו אותו שניה הוא ינושל משליחותו, כי הגאווה מראה שכיכול חושב שהכוח מגיע מעצמו, וזה כבר מרידה במלכות.

אדם שרוצה להידמות למלאך – צריך שיהיה הולך בקומה זקופה – יהיה עסוק בחלק המרומם של האדם, וידבר בלשון הקודש – שידבר דברים של טעם דברי תורה וקדושה, ושיהיה בו דעת. אבל העיקר שיהיה 'שליח' – שליח שה' שלח לעולם שכל מה שהוא בא לעשות זה לממש את את כוחותיו לשם עשיית השליחות שה' רוצה ממנו ללא אינטרסים אישיים, ומחשבות של מימוש עצמי וכדומה.

הסתלק מאיתנו לאחרונה הגה"צ רבי איתמר שווארץ זצ"ל בעל מחבר ספרי בלבבי משכן אבנה, מסופר עליו שהיה לו כולל מיוחד ביותר עם אברכים בני עליה ועם תקציבים גדולים, בכולל הזה מימש הרב את כל משנתו, ותבנית הכולל היתה בנויה בצורה מרוממת ונעלה ביותר.

ביום מן הימים מחמת אירוע מסוים שאירע הרגיש הרב זצ"ל שרצון ה' זה שיסגור את מפעל חייו את הכולל האדיר שהקים, אומר ועושה הרב כינס את תלמידיו, ומסר להם את ההודעה שהכולל נסגר, מחמת שרצון ה' נראה כך. וכך היה.

כך נראה רב שדומה למלאך, שסוגר את כל המקום של המימוש העצמי שלו את מקום ההשפעה הרוחנית שלו, מחמת שמרגיש שכך רצון ה', ושליח עושה שליחותו ללא אינטרסים. וללא מחשבות של מימוש עצמי.

להזמנת שיעורים של הרב ברייער: 0504177670

לשם ולתפארת

סיפורי הוד במעלת **הילבה דודי'** וקבלת שבת

הסלעים שעליהם מטפסים אל הפסגה

בארצות הברית שלפני כחמישים שנה, שמירת השבת הייתה כרוכה לא פעם במסירות נפש של ממש. יהודים רבים שהתקבלו למקומות עבודה נאלצו להתמודד עם דרישה קשה מצד מעסיקיהם. הם היו ניגשים אל המעביד ביום שישי ומודיעים לו שלמחרת לא יוכלו להגיע לעבודה, משום שהם שומרים שבת. לא אחת הייתה התשובה חד־משמעית, אם אינכם עובדים בשבת, אין לכם מקום עבודה כלל. רבים לא עמדו בניסיון ונאלצו לוותר על שמירת השבת.

סיפורנו עוסק ביהודי אחד, שבכל שבוע היה מתחיל לעבוד במקום עבודה חדש, אך כאשר הגיעה השבת, היה מסרב לחלל אותה ומפוטר. בלית ברירה נאלץ לעבוד גם בעבודות פשוטות ובזויות, ובלבד שיוכל לשמור את השבת.

באחד הימים התקבל לעבודה בניקיון בניין משרדים. הוא עבד בחריצות, במסירות ובנאמנות, עד שבעל המקום הגוי החל להבחין באיכויותיו ולהעריך אותו מאוד. היהודי הבין שמצא חן בעיני מעסיקו, ואזר אומץ לפנות אליו בבקשה.

אני רוצה לבקש ממך דבר אחד, אמר לו. אני מוכן להגיע ביום שישי ולנקות, ואפילו לשוב במוצאי שבת, אבל אנא ממך, אל תדרוש ממני לעבוד בשבת.

להפתעתו ולשמחתו, המעסיק הסכים. לאחר חודשים ארוכים שבהם פוטר שוב ושוב בגלל שמירת השבת, סוף סוף מצא היהודי מקום עבודה שאפשר לו להתפרנס בכבוד בלי לוותר על אמונתו.

חלפה שנה וחצי. היהודי התחבב על אנשי הצוות, וכולם התפעלו מחריצותו ומנאמנותו. הוא ביצע את עבודתו על הצד הטוב ביותר, הקפיד על ניקיון יסודי והיה עובד מסור ואחראי. הוא הרגיש שסוף סוף הגיע אל המנוחה ואל הנחלה. הפרנסה מסודרת, יש לו קורת גג, והחיים מתחילים להתייצב. אלא שלעתים דווקא כאשר נדמה לאדם שהכול מסתדר, מגיע ניסיון חדש.

יום אחד ניגש אליו בעל הבית ואמר לו בתקיפות, אדוני היקר, אם לא תתחיל לעבוד גם בשבת, אני מפטר אותך.

היהודי נדהם ושאל, האם קרה משהו בשנה וחצי האחרונות? האם הייתה איזושהי תלונה על עבודתי? האם לא ביצעתי את המוטל עליי כראוי?

המנהל השיב בקור רוח, אותי לא מעניין שום דבר מכל זה. אני בעל הבית ואתה העובד, ועליך לעשות את מה שאני דורש ממך.

היהודי ניסה להסביר, התחנן וביקש שלא יכריחו אותו לחלל את השבת, אך המנהל נותר איתן בדעתו.

השבוע חלף, והגיע יום שישי. היהודי ניגש אל מעסיקו ואמר לו, היום הוא היום האחרון לעבודתי כאן. ממחר לא אגיע עוד.

המעסיק הזהיר אותו, אתה מבין שלא תהיה לך פרנסה?

היהודי השיב בנחישות, גם אם לא תהיה לי פרנסה, בשבת אינני עובד. אינני מוכן להכעיס את הקדוש ברוך הוא.

הוא עזב את מקום העבודה, אך הפעם לא הצליח למצוא עבודה אחרת. בחודש הראשון התקיים מן החסכונות שצבר. בחודש השני אזל גם הכסף הזה. בחודש השלישי נאלץ להתחיל ללוות כספים, ובכל אותו זמן המשיך לחפש עבודה ללא הצלחה.

כך חלפו גם החודשים הרביעי והחמישי, והוא עדיין מובטל. הוא נאלץ לשוב ולבקש הלוואות, עד שיום אחד הודיע לו אחד המלווים, הפעם זו ההלוואה האחרונה שאוכל לתת לך. אתה כבר חייב לי כסף על שלושה חודשים, ובחודש הבא תצטרך לפרוע את החוב.

היהודי היה אובד עצות. חצי שנה חלפה מאז פוטר, ועדיין לא מצא מקור פרנסה. כשהגיעה השבת, לא היה בביתו אפילו כסף לקנות חלה לסעודה. בלית ברירה הוציא לחם שנותר לו מיום חמישי, ובו ערך את סעודת השבת.

הוא ישב בביתו, הביט במצבו הקשה ופנה בתפילה לבוראו.

ריבונו של עולם, רחם עליי. כל כך הרבה אני מוסר את נפשי למען השבת, והנה הגעתי למצב של שבר. אנא, עזור לי שלא להישבר, שלא ליפול ולא לאבד את האמונה.

השבת עברה, ובמוצאי שבת, לפתע נשמעו דפיקות על דלת ביתו. היהודי פתח את הדלת, ולתדהמתו ראה מולו את מעסיקו הקודם, כשהוא אוחז בתיק מנהלים. לצדו עמד אדם נוסף, שנראה כאיש אמיד.

המעסיק שאל אותו, אפשר להיכנס ולשבת?

בוודאי, השיב היהודי, והכניס את השניים לביתו. הוא מיהר להגיש להם שתי כוסות מים. זה היה כל מה שיכול היה להציע לאורחיו.

לאחר שהתיישבו, שאל היהודי את המעסיק, מה מביא אתכם לכאן?

המעסיק הציג בפניו את האדם שהתלווה אליו ואמר, זהו השותף שלי במפעל. הוא אחראי על קשרי הלקוחות ועל הפעילות שמחוץ למפעל, ואילו אני מנהל את העבודה בתוך המפעל. אנחנו משקיעים כעת במפעל חדשני, ובמהלך אחת השיחות בינינו סיפרתי לו עליך. אמרתי לו שבמשך כל חיי פגשתי עובדים רבים, אך מעולם לא ראיתי עובד נאמן ומסור כמוך. אתה עובד בחריצות, אינך מתלונן, ומבצע כל משימה שמוטלת עליך באחריות ובנאמנות.

השותף שלי לא קיבל את דבריי, והגיב בזלזול. היהודים נאמנים כל עוד אין כסף גדול על הפרק. ברגע שיהודי מריח כסף, הוא מוכן לוותר על הכול.

הוויכוח בינינו התלהט, עד שאמרתי לו, אני מוכן להוכיח לך שגם אם תעמיד בפני היהודי הזה ניסיון קשה, הוא לא יוותר על אמונתו. אם תציע לו לעבוד בשבת, הוא יסרב בכל תוקף. הוא יהיה מוכן לאבד את מקום עבודתו, להישאר בלי פרנסה ואפילו בלי אוכל בבית, ובלבד שלא יחלל את השבת. אז נראה אם עדיין תטען שהיהודי מוכן למכור את אמונתו תמורת כסף.

השותף השיב בביטחון, אתה תראה שהוא לא יחזיק מעמד יותר מחצי שנה. חצי שנה היא הגבול שלו. הרבה לפני כן הוא יישבר וייכנע.

המעסיק עצר לרגע, הביט ביהודי ואמר לו, החלטנו להתערב על סכום של עשרת אלפים דולר. והנה, היום בדיוק מלאו שישה חודשים מאז שפיטרתי אותך.

הוא פתח את תיק המנהלים שהיה מונח לצדו, ובתוכו היו מונחים עשרת אלפים הדולרים שבהם זכה בהתערבות. הוא הוציא את הכסף והניח אותו בפני היהודי.

אך בכך לא הסתיימה ההפתעה. המעסיק הוסיף ואמר, מהיום אינך חוזר לעבוד אצלנו כמנקה. אני רוצה שתצטרף למפעל כמנהל.

היהודי לא ידע את נפשו מרוב התרגשות. לאחר חצי שנה של עוני, דאגה וחוסר ודאות, התברר לו שכל אותה תקופה הייתה חלק ממהלך גדול בהרבה מכפי שיכול היה להבין.

לפעמים דווקא במקום שבו האדם חושב שנעצרה דרכו, שם מתחילה העלייה האמיתית שלו.

העלון יוצא לאור ע"י מוסדות לכה דודי בראשות הרב יוסף חיים אלקבץ שליט"א
מפעילות המוסדות: בתי כנסת - כוללים - ב"ד לענייני ממונות - עלון שבועי
עורך ראשי - הרב יהונתן אלקבץ שליט"א עורכים - הרב יעקב ישראל אלקבץ שליט"א-הרב אהרן ברייער שליט"א
לתרומות הקדשות והנצחות ניתן ליצור קשר עם המשרד בטל' - 046472929
בכל ענייני העלון ניתן לפנות לטל' - 0533163485
המעוניין לקבל את העלון במייל ניתן לשלוח מייל לכתובות: ALON@LECHADODI.CO.IL בצירוף המילה "צרף"